

การบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

**Risk Management of School Administrator in Ratchayothin
Cluster Under the Secondary Educational
Service Area Office 2**

สุธีระ เดชคำภู

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Suthira Detkhamphu

Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail : benzsuthira@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยประกอบด้วยครู ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และได้ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเที่ยงตรง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .966 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต ราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู พบว่า 2.1) ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันระดับ 0.05 มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความ

* วันที่รับบทความ: 10 มกราคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 18 มกราคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 20 มกราคม 2564

Received: January 10, 2021; Revised: January 18, 2021; Accepted: January 20, 2021

เสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันในระดับ 0.05 2.2) ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันระดับ 0.05 มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันในระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความเสี่ยง; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstracts

This survey research aimed to study the level of risk management of school administrator in Ratchayothin cluster under the secondary educational service area office 2 and compare risk management of school administrator in Ratchayothin cluster under the secondary educational service area office 2. The study sample consisted of 234 teachers who worked in Ratchayothin cluster under the secondary educational service area office 2 in academic year 2020, were categorized according to level of education and working experience. The instrument was a 40-item, 5-scale rating questionnaire querying about opinion about risk management of school administrator. The questionnaire's reliability was 0.966. Frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA were used to analyze the data.

A result of this study was found in the following aspects.

1. The teachers' opinion about the level of risk management of school administrator in Ratchayothin cluster under the secondary educational service area office 2 was at high level both in each dimension and the overall opinion. 2. Concerning a comparison of opinion about risk management of school administrator in Ratchayothin cluster under the secondary educational service area office 2, the revealed that: 2.1 There was no difference of opinion about risk management of school administrator among teachers with different educational level, both in each dimension and the overall opinion. 2.2 There was no difference of opinion about risk management of school administrator among teachers with working experience, both in each dimension and the overall opinion.

Keywords: Risk Management ; School Administrator

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของคน ทำให้หลายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนปรับตัวไม่ทัน บางแห่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เพราะการเปลี่ยนแปลงนั้นมักมีการปรับเปลี่ยนไปด้วยกันหลายมิติ และมีความเกี่ยวข้องตามกันไปเป็นห่วงโซ่ ถือได้ว่าโลกปัจจุบันอยู่ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีจะเข้ามาทำลายกรอบการเรียนรู้ในห้องเรียน ปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาไปสู่การมุ่งเน้นพัฒนาทักษะและสร้างอาชีพใหม่ที่หุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ยังทำไม่ได้ (จรรยาภรณ์ พรหมคุณ, 2561 : ออนไลน์) ซึ่งในการบริหารงานสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นหลัก และความร่วมมือของทุกฝ่ายในองค์กร ในการบริหารจัดการดำเนินกิจกรรมภารกิจในทุกด้านก็เป็นส่วนสำคัญ ให้ทุกฝ่ายเดินหน้าไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ประสพปัญหาและเกิดการสูญเสียทรัพยากรให้น้อยที่สุด ซึ่งสามารถทำได้โดยการการสำรวจความเสี่ยง และสภาพปัญหาที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจจะกำลังเกิดขึ้นในสภาพการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา 79 บัญญัติไว้ว่า “ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด” (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, 2561 : ออนไลน์) ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด สามารถจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเสีย ของการใช้ทรัพย์สินในองค์กร หรือการกระทำอันเป็นทุจริตของผู้บริหารและบุคลากรที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน หรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคตก็เป็นได้ การบริหารจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้และเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อช่วยให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีระบบและขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน สามารถทำการควบคุมและตรวจสอบได้

โรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหมด 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหอวัง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนราชวินิตบางเขนและโรงเรียนจันทน์หุ่นบำเพ็ญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2559 : ออนไลน์) ซึ่งนับว่าเป็นสหวิทยาเขตที่มีจำนวนครูมากเป็นลำดับต้นๆของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และมีโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงอยู่ไม่น้อย การดำเนินงานของโรงเรียน ในการบริหารงาน หลักทั้ง 4 ฝ่าย ทั้งงานบุคคล งานงบประมาณ งานวิชาการ และงานบริหารทั่วไป ย่อมมีปัญหาและความเสี่ยงเกิดขึ้นในการบริหารจัดการอยู่เสมอ ตามงาน ภารกิจ และกิจกรรมที่ดำเนินการต่างๆ ไม่มากก็น้อย ซึ่งหากไม่มีการวางแผนรับมือกับปัญหาและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ระหว่างที่ดำเนินการหรือภายหลังการดำเนินงาน อาจส่งผลให้งานนั้นขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่เท่าที่ควร การทำงานเกิดปัญหาอาจลุกลามเป็นวงกว้างและก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงตามมาและส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง ผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนของทุกคนในองค์กรให้ตระหนักถึงการจัดการบริหารความเสี่ยง อีกทั้งผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีปฏิภาณไหวพริบและประสพการณ์ใน

การทำงาน ที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและแก้ไขปัญหา จากสภาพความเสี่ยงที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นภายภาคหน้าได้อย่างสุขุมและรอบคอบ

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผน และยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 601 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 234 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555 : 295) และได้ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011 : 147)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีลักษณะเป็น

แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert scale 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100) จำนวน 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 2) ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เป็นผู้ดำเนินการจัดส่งและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 3) ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามเสร็จแล้วนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

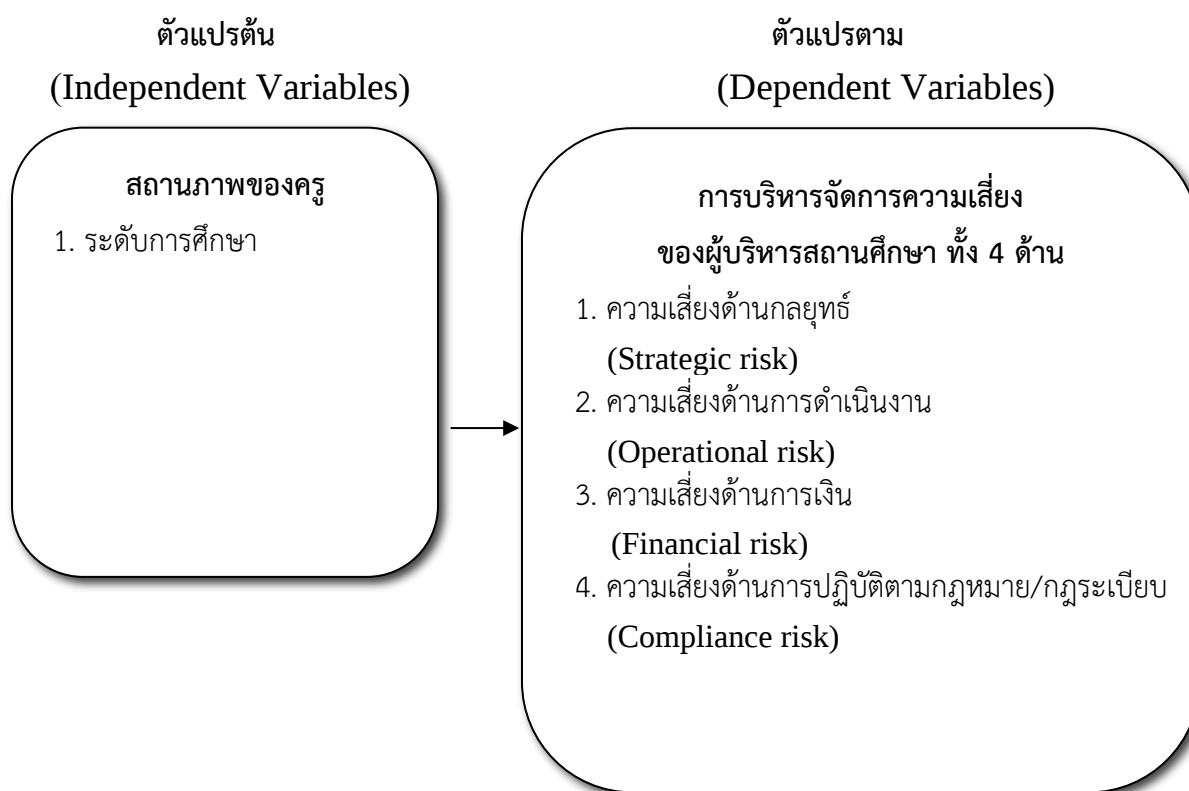
ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ **สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)** 1) ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูล ระดับบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย **สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)** 1) ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) (Independent Samples) 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's post hoc comparisons method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาใน สหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ และความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวม
และรายด้าน

(n=234)

การบริหารจัดการความเสี่ยง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกลยุทธ์	4.11	.55	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	4.04	.58	มาก
3. ด้านการเงิน	4.07	.61	มาก
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ	4.05	.65	มาก
รวม	4.07	.54	มาก

1.1 ด้านกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ลำดับแรก คือ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้ทำปฏิทินงานในสถานศึกษาเพื่อกำหนด ระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.31$) ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.24$) และผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้ทำแผนพัฒนาสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ตามที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

1.2 ด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ลำดับแรก คือ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมให้ดำเนินการออกใบเสร็จทุกครั้งที่ได้รับเงิน ($\bar{X} = 4.27$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.23$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้สรุปรายงานผลโครงการ/กิจกรรม และทรัพยากร งบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินงานทุกโครงการและทุกกิจกรรม เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ

1.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้ประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 4.32$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้ทำเอกสารรายงาน และหลักฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายในเป็นปัจจุบันทุกปี ($\bar{X} = 4.24$) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และจริยธรรมการปฏิบัติงานให้บุคลากรทราบและถือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

1.4 ด้านการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ ($\bar{X} = 4.22$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตามโครงการ/กิจกรรม การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.18$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่าย เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 2.1 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=234)

การบริหารจัดการความเสี่ยง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	(n = 161)		(n = 73)			
	X	S.D.	X	S.D.		
1. ด้านกลยุทธ์	.413	.53	.406	.58	.803	.423
2. ด้านการดำเนินการ	.405	.55	.400	.65	.567	.571
3. ด้านการเงิน	.409	.60	.403	.65	.662	.509
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ	.407	.63	.401	.71	.660	.510
รวม	.408	.52	.403	.58	.744	.458

2.2 ครูในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 2.2 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=234)

การบริหารจัดการความเสี่ยง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน			F	P
	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
	(n = 87)	(n = 92)	(n = 55)		
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. ด้านกลยุทธ์	4.11	4.12	4.09	.055	.947
2. ด้านการดำเนินการ	4.04	4.04	4.02	.044	.957
3. ด้านการเงิน	4.06	4.09	4.06	.085	.919
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ	4.05	4.09	4.00	.338	.714
รวม	4.06	4.09	4.04	.123	.885

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและประเด็นที่น่าสนใจ แล้วจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน และปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีแนวคิดและหลักในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี มีการควบคุมปัจจัยความเสี่ยงและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคต ซึ่งทำให้ครูมีความมั่นใจในการทำงาน ส่งผลให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มใจและจัดการเรียน การสอนได้อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงทำให้ความคิดเห็นของครูมีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของกันกรณิกักร์ การกึ่งไพร (2558 : 61) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3 พบว่า มาตรการที่ใช้มากที่สุด สำหรับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การควบคุมและหามาตรการในการป้องกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญญารัตน์ สายใหม่ (2560 : 114)

ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่า (1) ผลการศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านกลยุทธ์ 2.ด้านการดำเนินงาน 3.ด้านการเงิน 4.ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ มีระดับการปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต รัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ครูในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านไม่ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็น ระบบ มีการควบคุมปัจจัยความเสี่ยง และหามาตรการหรือแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิด ปัญหาขึ้นในอนาคต ซึ่งทำให้ครูทุกคนมีความเชื่อมั่นและเกิดความพึงพอใจ ในเรื่องของการจัดการความเสี่ยง ในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจในการทำงานให้กับครู จึงทำให้ความคิดเห็น ของครูมีต่อการบริหาร จัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชนาวี (2559 : 72) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยง ในการทำงาน of โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุธาสนี สิงห์ประโคน (2558 : 94) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา มีการดำเนินการ ตามแผนกลยุทธ์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของตำแหน่งงานและหน้าที่อย่างชัดเจน มีการ คัดเลือก ผู้ที่เหมาะสมกับงานมาปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังมีการควบคุมไม่ให้บุคลากรประพฤติตนไปในทางเสื่อม เสี่ยงรยาบรรณ และศีลธรรม จึงทำให้ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554 : 68) ได้ศึกษาการ บริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานราธิวาสเขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ขวัญแก้ว จันทรัตน์ (2562 : 77) ได้ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขต รัชโยธินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการบริหารนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ และควรให้ความสำคัญในการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการระบุมความ ต้องการบริการ และผลิต โดยแสดงให้เห็นถึงเป้าประสงค์ของโรงเรียนที่ชัดเจน

2. ด้านการเงิน ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรใช้งบประมาณและทรัพยากรของโรงเรียน อย่างคุ้มค่า และเห็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม และตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการชี้แจงรายละเอียดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรของโรงเรียน ให้แก่ครูและบุคลากรทราบ และสามารถตรวจสอบได้

3. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการลงโทษ เมื่อบุคลากรฝ่าฝืนระเบียบ ข้อปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และกำกับติดตามเป็นพิเศษ กรณีมีบุคลากรละเมิด หรือกระทำผิดวินัย

4. ด้านการดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูและบุคลากร เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง และควรมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของตำแหน่งงานและหน้าที่อย่างชัดเจน มีการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับงานมาปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มมากขึ้น

2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา แบบเจาะจงเฉพาะด้านอย่างละเอียด

3. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรณีการ การกึ่งไพร. (2558). การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 และ เขต3. ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญแก้ว จันทรัตน์. (2560). การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3. ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ขวัญณัทนันท์ แก้วนุชนาวี. (2559). การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยาภรณ์ พรหมคุณ (2561). การปรับตัวของภาครัฐไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563, แหล่งที่มา <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:zsoTEnPTDWEJ:water.dwr.go.th/wrro5/index.php/th/2018-08-15-02-09-32%3Fdownload%3D36:2019-03-12-08-30-29+&cd=8&hl=th&ct=clnk&gl=th>
- ธัญญารัตน์ สายใหม่. (2560). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี. ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราช มงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย. (2554). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2561). มาตรา 79 หมวด 4 การรายงาน และการตรวจสอบ. พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563, แหล่งที่มา <https://www.audit.go.th/th/พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน-พ.ศ.2561>.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (2559). คำสั่งที่ 508/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสหวิทยาเขตราชโยธิน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563, แหล่งที่มา http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:BP23Dc5Y7bsJ:203.159.164.66/~eme66/includes/standard61/filestd61/pl109_1:3:1-2018-10-16_115143-1.doc+&cd=7&hl=th&ct=clnk&gl=th
- สุธาสินี สิงห์ประโคน. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. (7 th Ed.). New York : Routledge.